

Mjesec tolerancije

Razvoj komunikacijskih, socijalnih i funkcionalnih vještina kroz međupredmetno i iskustveno učenje

OBLAST: Čitalačka, matematička i prirodno-naučna pismenost

POLAZIŠTE – ZAŠTO JE PRAKSA PROVEDENA?

Polazište za realizaciju prakse predstavljali su uočeni izazovi u ponašanju i uključivanju određene grupe učenika u odgojno-obrazovni proces.

Kod učenika ciljne grupe uočavano je:

- neredovno pohađanje nastave;
 - nedovoljna aktivna uključenost u nastavni proces;
 - nepoštivanje autoriteta;
 - slabije razvijene komunikacijske i socijalne vještine;
 - učestalo ulazak u konflikte s vršnjacima;
 - nemaran odnos prema nastavnom procesu;
 - ponavljanje neprihvatljivih ponašanja uprkos savjetodavnim razgovorima s razrednim starješinama, pedagogom i direktorom.
-
- Istovremeno, nastavno osoblje suočavalo se s čestim ometanjem nastave i nepoštivanjem nastavnika od strane učenika iz fokusne grupe.
 - Zbog toga je bilo potrebno promijeniti uobičajeni način rada i učenicima omogućiti **aktivno, praktično, kreativno i saradničko učenje**, u kojem mogu preuzeti odgovornost za konkretne zadatke, pokazati svoje sposobnosti i ostvariti vidljiv doprinos školskoj zajednici.
 - Praksa je organizovana kroz **Mjesec tolerancije**, koji objedinjuje radionice, kreativne i tehničke aktivnosti, sportski događaj, čitalačko iskustvo, rad sa vršnjacima, saradnju s roditeljima i prezentaciju rezultata.
 - Poseban pedagoški pristup ogleda se u tome što su učenici koji su imali teškoće u ponašanju dobili priliku da budu **aktivni učesnici i nosioci konkretnih zadataka**, umjesto da budu posmatrani samo kroz svoje teškoće.

CILJNA GRUPA UČENIKA/CA

- Ciljnu grupu činilo je **9 učenika** koji su svakodnevno pokazivali različite oblike neprilagođenog i neprihvatljivog ponašanja.
- Kod učenika su posebno bili izraženi problemi u komunikaciji i socijalnoj interakciji. Često su dolazili u konflikte s drugim učenicima, pri čemu je kao jedan od razloga prepoznat nedovoljno razvijen kvalitet komunikacije i socijalnih vještina. Također je bio prisutan problem odnosa prema autoritetu i nemaran odnos prema nastavnom procesu.
- Praksa je stoga usmjerena na stvaranje situacija u kojima učenici mogu razvijati komunikaciju, saradnju, odgovornost, toleranciju i samopouzdanje kroz aktivnosti koje imaju konkretan rezultat.
- Poseban potencijal učenika prepoznat je u praktičnom i kreativnom radu. Učenici su uključeni u dizajniranje poruka, pripremu materijala za štampu, izradu tehničkih crteža, izradu sportskih rekvizita i interaktivnog stola, organizaciju sportskog događaja te aktivnosti povezane s književnim djelom i filmom.

CILJEVI PRAKSE

Opći cilj

Podsticati razvoj samopouzdanja, komunikacijskih i socijalnih vještina kod učenika kroz funkcionalno, međupredmetno i iskustveno učenje, s ciljem njihovog aktivnijeg uključivanja u odgojno-obrazovni proces i smanjenja konfliktnih ponašanja.

Specifični ciljevi

- razvijati poštovanje prema nastavnicima i drugim autoritetima;
- povećati aktivno učešće učenika u nastavnim i školskim aktivnostima;
- povećati interesovanje učenika za nastavne sadržaje i učenje;
- razvijati komunikacijske i socijalne vještine;
- smanjivati učestalost konfliktnih situacija među učenicima;
- podsticati učenike da ne budu inicijatori konflikata;
- razvijati toleranciju i uvažavanje različitosti;
- razvijati samopouzdanje kroz uspješno izvršavanje konkretnih zadataka;
- usmjeravati negativnu energiju i emocionalnu napetost prema kreativnim, sportskim i praktičnim aktivnostima;
- razvijati odgovornost, tačnost, preciznost i urednost u radu;
- osposobiti učenike za korištenje računara i grafičkih programa u konkretnim zadacima;
- razvijati praktične vještine korištenja ručnih i električnih alata;
- razvijati svijest o očuvanju zajedničke školske imovine;
- podsticati učenike da stečena znanja prenose vršnjacima;
- povezivati čitalačke, jezičke, informatičke, tehničke, historijske i sportske sadržaje kroz zajedničku temu tolerancije.

MEĐUPREDMETNA KORELACIJA

Engleski jezik – Informatika – Tehnička kultura

- Korelacija se ostvaruje kroz aktivnost „**Zbogom nasilje, dobrodošla tolerancijo!**“. Učenici oblikuju poruke tolerancije na bosanskom i engleskom jeziku, a zatim ih pomoću računara pripremaju za štampu kroz DTP dizajn.
- Na ovaj način jezičko izražavanje povezano je s digitalnom obradom sadržaja i praktičnom primjenom kroz izradu i postavljanje naljepnica u školskom prostoru.

Historija – Tehnička kultura – Informatika – Tjelesni i zdravstveni odgoj

- Ova korelacija ostvaruje se kroz **Male olimpijske igre**.
- Na historiji učenici proučavaju organizaciju olimpijskih igara i ideju prekida konflikata tokom održavanja Olimpijskih igara. Na tehničkoj kulturi upoznaju se s mogućnostima izrade rekvizita i obradom drveta, dok na informatici izrađuju tehničke crteže.
- Tjelesni i zdravstveni odgoj povezuje se s organizacijom sportskog događaja, fair playom, tolerancijom i zdravstvenim aspektima fizičke aktivnosti.

Odjeljska zajednica – Tehnička kultura – Informatika

- Kroz aktivnost „**Izrada interaktivnog stola u holu škole**“ učenici razgovaraju o društvenim igrama, kvalitetnom provođenju slobodnog vremena i druženju. Zatim proučavaju materijale i tehnike izrade, izrađuju projektnu dokumentaciju i tehničke crteže te praktično rade na izradi stola.

Čitalačka pismenost – biblioteka – socio-emocionalno učenje

- Radionica **nenasilne komunikacije kroz djelo „Vlak u snijegu“** povezuje čitanje i razumijevanje književnog sadržaja sa razvojem komunikacijskih i socijalnih vještina.
- Učenici nakon gledanja filma razgovaraju o potrebama, bliskosti, zajedništvu i nenasilnoj komunikaciji kroz četiri koraka.

AKTIVNOSTI

Radionica „Razgovarajmo o toleranciji“

- Prva aktivnost realizuje se sa Vijećem učenika, uz vođenje pedagogice.
- Učenici najprije iznose vlastita mišljenja o toleranciji i objašnjavaju šta za njih ona znači. Nakon toga pedagogica ih upoznaje s teorijskim određenjem tolerancije i predstavlja planirane aktivnosti „Mjeseca tolerancije“.
- Učenici zatim na časovima odjeljene zajednice prenose informacije ostalim učenicima.
- U aktivnost se uključuju i **tri roditelja iz Vijeća roditelja**, čija je uloga da se upoznaju s projektom, uključe u aktivnosti škole i informacije prenesu drugim roditeljima.
- Učenici na času informatike dizajniraju **bedževe s porukama tolerancije**, koji se dijele učenicima i zaposlenicima škole. Bedževi imaju funkciju širenja svijesti o toleranciji i van neposrednog okruženja škole.

„Poruke tolerancije na stepenicama u školi“

- Aktivnost povezuje engleski jezik, informatiku i tehničku kulturu.
- Učenici fokusne grupe slušaju pjesmu „**A Man in the Mirror**“ **Michaela Jacksona** i razgovaraju o porukama tolerancije koje prepoznaju u sadržaju pjesme.
- Kroz kreativnu aktivnost učenici crtaju obris ogledala i razgovaraju o tome kako mogu predstaviti sebe kao primjer pozitivnog ponašanja koje žele prenijeti drugima. Aktivnost se povezuje s citatom Mahatme Gandhija: „**Be the change you want to see in the world.**“

Nakon razgovora učenici:

- oblikuju poruke tolerancije;
- pišu poruke na bosanskom i engleskom jeziku;
- koriste računare;
- pripremaju sadržaj za štampu;
- primjenjuju DTP dizajn;
- pripremaju naljepnice;
- učestvuju u njihovom lijepjenju na školskim stepenicama.

„Male olimpijske igre“

- Ova aktivnost objedinjuje historiju, tehničku kulturu, informatiku i tjelesni i zdravstveni odgoj.
- Na nastavi historije učenici se upoznaju s organizacijom Olimpijskih igara i historijskom idejom prekida konfliktnih dešavanja tokom njihovog održavanja. Ovaj sadržaj koristi se kao polazište za razgovor o toleranciji.
- Učenici zatim zajedno s nastavnicima razmatraju koje bi rekvizite mogli izraditi za organizaciju školskih „Malih olimpijskih igara“.

Izrada interaktivnog stola u holu škole

- Aktivnost povezuje odjeljensku zajednicu, tehničku kulturu i informatiku.
- Učenici razgovaraju o stolnim igrama, kvalitetnom provođenju slobodnog vremena i druženju, uz primjere igara poput „**Ne ljuti se, čovječe**“.
- Na tehničkoj kulturi razmatraju koji materijali i tehnike mogu biti korišteni za izradu interaktivnog stola.
- Na informatici učenici fokusne grupe izrađuju **projektnu dokumentaciju i tehničke crteže**.
- Zatim članovi fokusne grupe i članovi KMT sekcije praktično rade na izradi interaktivnog stola.
- Aktivnost omogućava učenicima da od ideje i tehničkog nacrtu dođu do konkretnog proizvoda koji će biti postavljen u zajedničkom školskom prostoru.

Nenasilna komunikacija kroz „Vlak u snijegu“

- Bibliotekarka Samra Hašimbegović i nastavnica Arsena Selić realizuju radionicu povezanu s djelom „**Vlak u snijegu**“.
- Planirano je da 15 učenika, među kojima su i učenici fokusne grupe, posjeti CineStar Tuzla i pogleda film.
- Nakon projekcije realizuje se radionica o **nenasilnoj komunikaciji kroz djelo „Vlak u snijegu“**, organizovana kroz četiri koraka.
- Cilj je omogućiti učenicima da bolje razumiju vlastite potrebe, prihvataju ih i razvijaju veći osjećaj bliskosti i zajedništva.
- Ova aktivnost posebno doprinosi čitalačkoj i komunikacijskoj pismenosti, jer književni sadržaj i njegova filmska interpretacija postaju osnova za razgovor o odnosima među ljudima, potrebama, komunikaciji i zajedništvu.

Dokumentovanje i medijska prezentacija

Sve aktivnosti prati novinarska sekcija škole.

Učenici novinarske sekcije:

- pišu članke;
 - fotografišu događaje;
 - izrađuju videozapise;
 - učestvuju u uređivanju školskog lista;
 - objavljuju sadržaje na web-stranici škole.
- Na završnoj manifestaciji planirano je prikazivanje videozapisa koji objedinjuje aktivnosti realizovane tokom projekta.
 - Predviđena je i **foto-izložba**, čime se dokumentacija pretvara u sredstvo predstavljanja procesa i rezultata rada učenika.

Završna aktivnost – okrugli sto „Lijepo nam je zajedno“

Završna aktivnost je organizacija okruglog stola na temu „Lijepo nam je zajedno“.

Učestvuju:

- učenici koji su učestvovali u projektu;
- predstavnici Vijeća roditelja;
- zaposlenici škole.

Učenici informatičke i novinarske sekcije predstavljaju aktivnosti „Mjeseca tolerancije“ putem videozapisa i foto-izložbe.

Na završnu aktivnost planirano je pozivanje lokalne televizije.

Saradnja s roditeljima i lokalnom zajednicom

Roditelji tehničke struke, stolari i bravari uključuju se u praktični dio aktivnosti, posebno u:

- izradu rekvizita za Male olimpijske igre;
- izradu interaktivnog stola.

OSTVARENI ISHODI

Obrazovni ishodi

Učenici će kroz praksu:

- koristiti računar u svrhu istraživanja;
- koristiti grafičke programe za pripremu DTP štampe;
- pripremati projektne dokumente;
- izrađivati tehničke crteže;
- razumjeti osnovne principe izrade rekvizita;
- sticati znanja i vještine u radu s ručnim i električnim alatima za obradu drveta;
- učiti o organizaciji sportskih događaja;
- upoznavati značaj fair playa i tolerancije u sportu;
- razvijati razumijevanje nenasilne komunikacije;
- kroz književno-filmski sadržaj razmatrati potrebe, bliskost i zajedništvo.

Funkcionalni ishodi

Učenici će biti osposobljavani da:

- učestvuju u izradi rekvizita uz korištenje CNC mašina;
- pripreme dokument za štampu;
- izrade i oblikuju poruke tolerancije;
- lijepe naljepnice na odgovarajuće podloge;
- izrađuju tehničke crteže;
- koriste ručne i električne alate;
- učestvuju u izradi interaktivnog stola;
- učestvuju u organizaciji sportskog događaja;
- prate poštivanje pravila tokom događaja;
- vode radionicu o toleranciji u vlastitom razredu;
- sarađuju s nastavnicima, vršnjacima i roditeljima;
- prenose stečena znanja drugim učenicima.

Odgojni ishodi

Praksa je usmjerena na razvoj:

- većeg samopouzdanja;
- veće motivacije za učešće u školskim aktivnostima;
- veće zainteresovanosti za učenje;
- tolerancije;
- poštovanja prema nastavnicima i školskom osoblju;
- poštovanja prema vršnjacima;
- boljih socijalnih vještina;
- boljih komunikacijskih vještina;
- odgovornosti;
- tačnosti;

Ul. Pozorišna 13
75 000 Tuzla B&H
Tel. +387 (0)61 141 409
+387 (0)61 146 306
+387 (0)61 139 619
muios@bih.net.ba

MIOS Tuzla
www.ioskole.net

Međunarodno udruženje "Interaktivne otvorene škole" (MIOS), Tuzla

Tel. +387 (0)61 141 409; +387 (0)61 146 306; +387 (0)61 139 619/ Reg. br.: 4209639050000

muios@bih.net.ba - **www.ioskole.net**